

A theatrical performance scene. A man in a dark blue button-down shirt and dark trousers stands on a black padded table with metal legs. He has his arms outstretched, holding a large bundle of green branches and leaves. He is looking upwards. To his right, another man in a dark jacket and dark pants is partially visible, also holding branches. The background is a dark stage with some architectural elements and a large, textured, brownish object. The lighting is dramatic, highlighting the performers.

Het
Nationale
Theater

Die
saison
einen

Programmaboek

Welkom bij De seizoenen

Het verhaal

In *De seizoenen* volgen we zeventien kleurrijke personages die met elkaar verweven zijn door tijd, kunst, natuur en de politieke veranderingen in de woelige wereld van nu.

Herfst – Engeland, 2016. In een verzorgingstehuis zit de dertiger Elisabeth naast het bed van Daniel, haar 101 jaar oude slapende buurman. Ze leest hem voor en blikt terug op hun levenslange vriendschap: een fragmentarische reis langs jeugdherinneringen, oude liefdes, feministische popart, oorlog en muziek.

Winter – Engeland, december 2016. Sofia heeft haar zoon Art en zijn vriendin uitgenodigd voor een kerstdiner. Omdat Arts relatie op de klippen is gelopen, huurt hij een onbekende vrouw in om zijn vriendin te spelen. In paniek nodigt hij ook zijn activistische tante Iris uit. Zij heeft echter al dertig jaar ruzie met haar jongere zus. Alle ingrediënten zijn compleet voor een Kerst als nooit tevoren.

Lente – Engeland, 2018. Filmmaker Richard staat op een uitgestorven perron in Noord-Schotland. Hij is verslagen door de dood van zijn beste vriendin en wil hier zijn leven achter zich laten. Diezelfde dag loopt een 12-jarig magisch meisje het zwaarbewaakte uitzetcentrum voor uitgeprocedeerde asielzoekers in. Ze zet de boel op stelten en reist met toezichthouder Brit naar precies datzelfde station in Noord-Schotland.

Zomer – Engeland, 2020. Sacha en haar 13-jarige broer Robert zitten elkaar voortdurend dwars. Terwijl Robert grossiert in radicaal-rechtse, racistische uitspraken, bekommert Sacha zich om de wereld die in brand staat. In de zomer van 1940 belandt Daniel Glück als ongewenste vreemdeling in een Brits interneringskamp, terwijl zijn zusje Hannah in bezet Frankrijk voor haar leven vecht.

“Wat geeft hoop, hoe blijven we mens?”

Interview met Eric de Vroedt
door Evelien Lindeboom

Eric de Vroedt maakt de marathon-voorstelling *De seizoenen* gebaseerd op de boeken *Herfst*, *Winter*, *Lente* en *Zomer* van de Schotse auteur Ali Smith. De Britse schrijfster verweeft in haar werk poëzie, politiek en onverwachte ontmoetingen tot een associatieve vertelling over hoop in donkere tijden. In dit interview gaat Evelien Lindeboom in gesprek met De Vroedt over Smiths onweerstaanbare stijl, de actualiteit van haar boeken én zijn eigen transformatie als maker.

Laten we beginnen bij Ali Smith. Zij is in Nederland een relatief onbekende schrijver. Wat was jouw eerste indruk van haar werk? Toen ik *Herfst* begon te lezen, het eerste deel van de seizoenenserie, kende ik haar werk nog helemaal niet. Het was op een heel leuke manier een ingewikkelde kennismaking. Ze neemt je mee in totaal verschillende registers. *Herfst* begint bijvoorbeeld met een soort trip, een bijna-doodervaring die best moeilijk te volgen is. Vervolgens kom je terecht in een enorm herkenbare en geestige scène op

een postkantoor. En dan blijken die totaal verschillende verhaallijnen samen te komen...

Wat sprak je zo aan in het werk dat je er iets mee wilde doen?

Je zou het niet denken, maar Ali Smith had eigenlijk de bedoeling om heel rustige boeken te schrijven, over kunst en literatuur in het ritme van de seizoenen. Maar juist op dat moment kwam zij in Groot-Brittannië terecht in de hele populistische Brexitperiode waarin zaken als migratie en klimaat zo grof ter discussie werden gesteld. Dus combineerde ze allerlei tijdloze onderwerpen, waar ze zich al in had verdiept, met die hysterische actualiteit die overal invloed op had. Daardoor gingen die boeken eigenlijk over alles, en daar werd ik enorm door gegrepen. In eerste instantie bleef bij mij na het lezen vooral het idee hangen om ooit, in 2025, een grote voorstelling te maken die, net als de boeken van Ali Smith, over alles

zou gaan. Ik wist alleen toen nog niet dat we dat ook echt met die boeken zelf zouden gaan doen.

Wat zeggen deze boeken – toch uit een ander land en van een aantal jaar geleden – over onze huidige maatschappij?

Enorm veel! Veel van die hele Brexitwaan zijn van een paar jaar terug, is nu ook onze realiteit geworden. We leven in een tijd waarin het politieke debat totaal verziekt is, gepolariseerd en gewelddadig, en waarin allerlei systemen vastlopen. Oplossingen worden steeds meer gezocht in grenzen, hekken en uitsluiting. Je zou kunnen zeggen dat Groot-Brittannië een paar jaar op ons voorliep met het afbreken van de democratie. De vraag die Ali Smith zo terecht stelt, is: wat blijft er dan nog over? Wat geeft hoop, hoe blijven we mens? Haar antwoord ligt in onverwachte ontmoetingen. In haar boeken hebben mensen uit totaal

verschillende bubbels elkaar heel veel te bieden en dat levert bijzonder sprankelende dialogen op.

Er komen ook heel specifieke Britse elementen in het werk voor, die wat verder van het Nederlandse publiek afstaan. Waarom heb je ervoor gekozen om die niet aan te passen?

Als je aan de slag gaat met zo'n bewerking maak je een keuze om óf alles om te zetten naar de Nederlandse situatie, óf met originele Engelse context te werken. Ik heb voor dat laatste gekozen, om iets meer afstand van de actualiteit te houden. Juist door het te hebben over een situatie die erg op de onze lijkt, maar niet een op een dezelfde is, behoud je de kracht van de metafoor. In het deel *Zomer* gaat het bijvoorbeeld over de Britse politicus Boris Johnson en zijn adviseur. Daar hadden we Wilders en Bosma voor in de plaats kunnen zetten, maar dat zou ik zelf erg irritant hebben gevonden. Op deze manier legt iedereen zelf dat verband ook wel, zonder het al te letterlijk te maken. Dat is de kracht van het theater. We gaan ook geen sneeuw laten vallen om te laten

zien wanneer het winter is, daar vinden we andere manieren voor. Een ander voordeel van werken met het Britse origineel is trouwens dat die typische, onderkoelde humor uit het boek ook hier heel goed werkt.

Hoe ben je te werk gegaan om deze boeken naar toneel te vertalen?

De boeken zijn heel poëtisch en bijna ongrijpbaar. Ze leken mij daardoor heel erg geschikt en tegelijkertijd totaal onmogelijk voor toneel! We hebben in eerste instantie meerdere toneelschrijvers gevraagd een bewerking te maken, maar zij gaven stuk voor stuk de opdracht terug met de boodschap: "Prachtige boeken, maar onmogelijk voor toneel!" Het feit dat al die anderen het onmogelijk vonden, gaf mij een gevoel van vrijheid om het zelf op mijn eigen manier te doen, om selectief te zijn en mijn eigen nadruk te kiezen. En toen Ali Smith mij haar zegen gaf, was ik helemaal zeker van mijn zaak!

Hele artikel lezen?
Scan de QR code

Familie- en vriendenrelaties

De seizoenen

familie ———
ontmoeting - - - - -

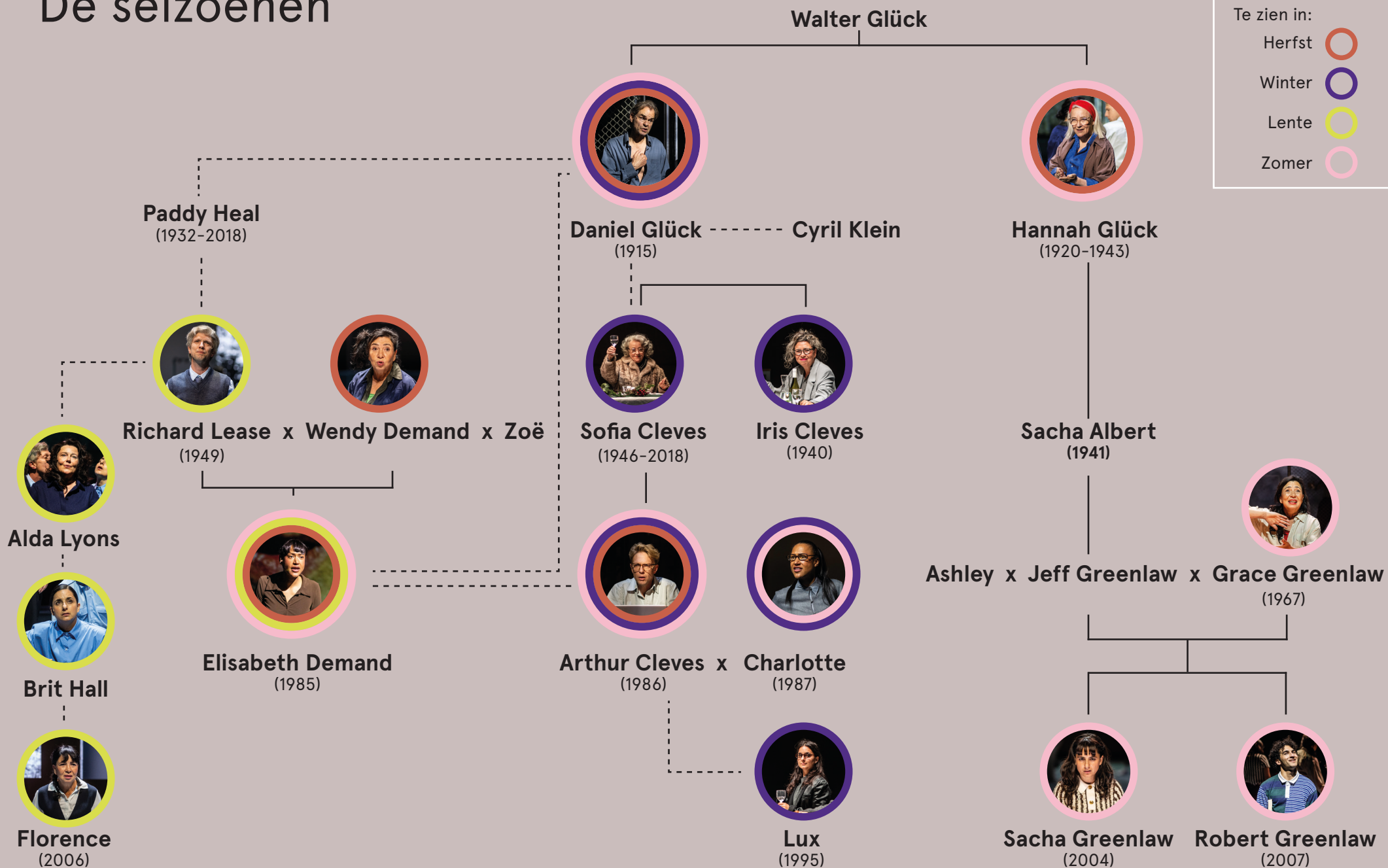
Te zien in:

Herfst

Winter

Lente

Zomer

Vier vrouwelijke kunstenaars

Kunst speelt een grote rol in de seizoenencyclus van Ali Smith. Om dat te benadrukken zet elke roman de spotlight op een andere vrouwelijke beeldend kunstenaar. Pop-art kunstenaar Pauline Boty (*Herfst*), beeldhouwer Barbara Hepworth (*Winter*), conceptueel kunstenaar Tacita Dean (*Lente*), filmmaker Lorenza Mazzetti (*Zomer*). Deze kunstenaars en hun werk beïnvloeden de vier romans en de theatervoorstelling zowel op thematisch niveau, als qua vorm.

Pauline Boty (1938-1966) is een van de oprichters en het enige vrouwelijke lid van de Britse pop-art beweging uit de jaren '60. Ze schilderde veel collages – vaak met personen die ze bewonderde, in het bijzonder Marilyn Monroe – waarin ze de vrouwelijke seksualiteit vierde en openlijk kritiek leverde op de mannenwereld waarin ze leefde. *Herfst kreeg zélf ook de vorm van een collage: het lijkt alsof verschillende verhaaldelen uit elkaar geknipt zijn en op een nieuwe manier tot een geheel zijn geplakt. In Herfst vertelt Daniel Glück over zijn ontmoeting met Pauline Boty.*

Barbara Hepworth (1903-1975), is een van de belangrijkste beeldhouwers in de moderne kunst en een van de weinige vrouwelijke kunstenaars die internationale bekendheid genoot in haar tijd. Met haar beelden probeert

Hepworth ruimte te 'vangen'. Dat doet ze door gaten te maken in haar ronde gebeeldhouwde vormen. Een ander terugkerend thema in haar werk is moederschap.

In Herfst, Winter en Zomer bezit Daniel Glück een beeldhouwwerk van Barbara Hepworth, een voorstudie van 'Moeder en kind', dat een sleutelrol speelt in de hele cyclus.

Tacita Dean (geboren in 1965) is een Britse conceptueel kunstenaar die bekend staat om haar poëtische films en monumentale krijttekeningen. Ze benadrukt het belang van ambacht en traagheid in een digitale beeldcultuur.

In Lente bezoekt Richard Lease een expositie van Tacita Dean, de lievelingskunstenaar van zijn vriendin Paddy.

Lorenza Mazzetti (1927-2020) is een Italiaanse filmmaker, schrijfster en kunstenares. Ze groeide op als pleegkind bij het gezin van Albert Einsteins neef Robert. In 1944 werd de familie Einstein in Toscane vermoord door de Nazi's. Lorenza en haar tweelingzus Paola bleven in leven. Ze reisde vervolgens alleen naar Londen, waar haar indrukwekkende carrière begon als pionier van de Free Cinema beweging. *In Zomer echoot het oorlogsverhaal van Lorenza Mazzetti dat van Daniels zus Hannah, maar is ook verbonden met Albert Einstein, een belangrijke inspiratiebron voor Robert.*

Herfst
Winter
Lente
Zomer

Leesclub Ali Smith

Benieuwd naar de boeken? Lees mee met onze online Leesclub Ali Smith! Met video's, leesvragen en exclusieve content duiken we samen in de boeken. hnt.nl/leesclub

Credits

Naar de boeken

Herfst, Winter, Lente en Zomer
van Ali Smith

Vertaling

Karina van Santen en Martine Vosmaer

Bewerking en regie

Eric de Vroedt

Spel Mariana Aparicio, Nur Dabagh, Hein van der Heijden, Antoinette Jelgersma, Esther Scheldwacht, Betty Schuurman, Joris Smit, June Yanez

Muziek Florentijn Boddendijk en Remco de Jong

Scenografie en lichtontwerp

Julian Maiwald, Léa Thomas (stage)

Kostuums

Lotte Goos

Video-ontwerp

Lennert Esser

Dramaturgie

Willemin Barelds, Remco van Rijn

Regie-assistentie

Chyramain van Kempen, Nona Wallerbosch

Productie

Rodney Verhoeven (productieleider), Brechje Weerd, Marieke Koopman, Hans Tetteroo

Techniek

Iain Hoeffnagel (hoofd), Jan Harm Wagner (1e inspicieënt), Ivo Pas, Lennert Esser, Koen Veldman (camerawerk), Jari van Winsen, Robbert Weinen, Charlie Smeets, Mathieu Abbink, Demi Kortekaas, Luc Huisman, Wil Caspers, Aya Dupont (stage)

Kostuumatelier Iris Elströdt (hoofd), Stef Krull, Amanda van Marion, Marijne Addink

Kap en grime Bärbel Scheid (ontwerp), Kimberly Kat, Esther van der Drift

Kleder Kiswati van Keulen, Peter-Jan van der Meer

Decoratier Ruud Brouwer (hoofd),

Maite Kragl, Mick Krispijn, Ron van Rijn, Jelle Krug

Catering Haagse Hapjes (Rosa Hagen, Lotte Holtappels), Hans Bruinink

Tourneeplanning Joost de Kleine Beek

Toegankelijkheid HNTonbeperkt

Leesclub Martijn Westerop

Marketing Laura Reijnders i.s.m. afdeling marketing Het Nationale Theater

Zakelijk leiding Rachel Feuchtang

Coproductie Holland Festival

Met dank aan Frieda Barnhard, Kristina Bitenc (stemcoach), Roel Swanenberg (bewegingscoach), Erna van den Berg, Wessel Padberg, Laura van Zuijlen, Iselin van Duuren, Gert van Elderen, Marco Alibux, Wilma Heerings, Hanneke Hansen, Oogwereld Torica, Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) / azc NO Den Haag

HNTonbeperkt

We maken *De seizoenen* toegankelijk voor zoveel mogelijk mensen met o.a. een prikkelwijzer en een schrijftolk.

hnt.nl/deseizoenen

Podcast Kunst? JE MOEDER

In *Herfst* en *Winter* van Ali Smith staan beeldend kunstenaars Pauline Boty en Barbara Hepworth centraal. Onze podcastmaker Laura van Zuijlen gaat over hen in gesprek met acteur Joris Smit en kunsthistorica en NRC columnist Joyce Roodnat. hnt.nl/podcast

De seizoenen

za 21 juni t/m zo 16 november 2025

Rolverdeling

Herfst

Daniel Glück	Hein van der Heijden
Hannah Glück	Antoinette Jelgersma
Elisabeth Demand	June Yanez
Wendy Demand	Esther Scheldwacht
Zoë	Antoinette Jelgersma
Arthur Cleves	Joris Smit

Winter

Arthur Cleves	Joris Smit
Sofia Cleves	Antoinette Jelgersma
Iris Cleves	Esther Scheldwacht
Charlotte	June Yanez
Lux	Mariana Aparicio
Daniel Glück	Hein van der Heijden

Lente

Richard Lease	Joris Smit
Florence	Esther Scheldwacht
Brit Hall	Mariana Aparicio
Alda Lyons	Betty Schuurman
Mr. Oats	Betty Schuurman
Elisabeth Demand	June Yanez
ensemble	Antoinette Jelgersma, Nur Dabagh

Zomer

Grace Greenlaw	Esther Scheldwacht
Sacha Greenlaw	Mariana Aparicio
Robert Greenlaw	Nur Dabagh
Jeff Greenlaw	Hein van der Heijden
Ashley	Betty Schuurman
Arthur Cleves	Joris Smit
Charlotte	June Yanez
Daniel Glück	Hein van der Heijden
Hannah Glück	Antoinette Jelgersma
Walter Glück	Joris Smit
Cyril Klein	Betty Schuurman
Zelig Klein	Antoinette Jelgersma
Elisabeth Demand	June Yanez
Verpleegster	Betty Schuurman
John	Joris Smit